

Z9/19. zasedání Zastupitelstva města Brna
konané dne 10.9.2024

19. Zapojení Fondu rezerv a rozvoje v souvislosti s poskytnutím příspěvků Muzeu města Brna, příspěvkové organizaci na projekt "Vila Wittal - Centrum židovské kultury Štetl - židovské muzeum", návrh rozpočtového opatření

Anotace

Ředitel Muzea města Brna, příspěvkové organizace (dále jen MuMB), požádal o poskytnutí účelového investičního a neinvestičního příspěvku v celkové výši 7 411 tis. Kč na zajištění projektu Vila Wittal - Centrum židovské kultury Štetl - židovské muzeum, a to v souvislosti se svěřením této vily, která je kulturní památkou, do majetku MuMB. Důležitým termínem pro přípravu celého projektu je květen 2025, kdy by podle plánu Ministerstva financí ČR, které je hlavním koordinátorem Fondů EHP a Norska v ČR, měla být otevřena výzva na předkládání projektů. OK MMB nemá k dispozici volné finanční prostředky pro MuMB, proto navrhuje poskytnout finanční prostředky z Fondu rezerv a rozvoje. Rada města Brna na své schůzi R9/092 konané dne 07. 08. 2024 souhlasila se záměrem zapojení Fondu rezerv a rozvoje.

Návrh usnesení

Zastupitelstvo města Brna

- 1. schvaluje**
1. poskytnutí účelového investičního příspěvku Muzeu města Brna, příspěvkové organizaci, a to na projekt "Vila Wittal - Centrum židovské kultury Štetl - židovské muzeum - rekonstrukce objektu, příprava a realizace", v roce 2024, v celkové výši 7 139 tis. Kč, s termínem vyúčtování do 25.1.2025;
 2. poskytnutí účelového neinvestičního příspěvku Muzeu města Brna, příspěvkové organizaci, ve výši 90 tis. Kč na Vila Wittal - provozní náklady na údržbu objektu a zahrady, s termínem vyúčtování do 25.1.2025,
 3. poskytnutí účelového neinvestičního příspěvku Muzeu města Brna, příspěvkové organizaci, ve výši 182 tis. Kč na Vila Wittal - náklady na zajištění administrace žádosti a příprava dokumentace, s termínem vyúčtování do 25.1.2025;
 4. rozpočtové opatření dle tabulky, která tvoří přílohu č. tohoto zápisu.

Stanoviska

Materiál byl projednán na R9/094 schůzi Rady města Brna konané dne 28.08.2024.

Materiál byl předložen na schůzi Finančního výboru Zastupitelstva města Brna na 18. zasedání konaném dne 04.09.2024.

Podpis zpracovatele pro archivaci

Zpracovatel

Elektronicky podepsáno

Mgr. Kateřina Vorlíčková

vedoucí odboru - Odbor kultury

3.9.2024 v 09:47

Garance správnosti, zákonnosti materiálu

Spolupodepisovatel

Elektronicky podepsáno

Mgr. Jiří Kučera

vedoucí úseku - 1. úsek

2.9.2024 v 15:14

Obsah materiálu

Návrh usnesení	1 - 2
Obsah materiálu	3 - 3
Důvodová zpráva	4 - 6
Příloha (240612 vila Wittal_podora OK MMB.pdf)	7 - 8
Příloha (Centrum židovské kultury - projekt.pdf)	9 - 21
Příloha (RO_MumB_Wittal_invest. a neinv. prispevek final.pdf)	22 - 22
Příloha k usnesení (RO_MumB_Wittal_invest. a neinv. prispevek final.pdf)	23 - 23

Důvodová zpráva

Dne 12.6.2024 požádal ředitel Muzea města Brna, příspěvkové organizace (dále jen MuMB), Mgr. Zbyněk Šolc o poskytnutí účelového investičního a neinvestičního příspěvku na projekt Vila Wittal – Centrum židovské kultury Štetl – židovské muzeum, a to v souvislosti s návrhem na svěřením této vily do majetku MuMB. Žádost byla na Odboru kultury MMB zaevidována pod. č. j. MMB/294716/2024.

MuMB v žádosti uvedlo zdůvodnění a podmínky návrhu svěřením pozemku p. č. 489, včetně zde stojícího objektu kulturní památky Vily rodiny Wittalových č. p. 93, zastavěná plocha a nádvoří o výměře 889 m² a dále k němu náleží zahrada p. č. 488 o výměře 2301 m² vše v k. ú. Pisárky. MuMB zajistí provedení památkové obnovy tohoto objektu.

MuMB dále předložilo projektový záměr „Centrum židovské kultury ŠTETL“, který by zde byl ve spolupráci s Židovskou obcí Brno realizován. Projekt byl zpracován v roce 2023, kdy bylo uvažováno, že by byl realizován přímo Židovskou obcí Brno, nejedná se tedy o finální podobu. Provozovatelem objektu vily Wittal bude Muzeum města Brna, příspěvková organizace. V rámci plánovaného projektu bude v budoucnu uzavřena smlouva o spolupráci mimo jiné i s Židovskou obcí Brno. Dále bude MuMB v objektu vily a přilehlém areálu zajišťovat komunitní akce a aktivity pro veřejnost především z blízkého okolí Masarykovy čtvrti.

Důležitým termínem pro přípravu celého projektu je květen 2025, kdy by podle plánu Ministerstva financí ČR, které je hlavním koordinátorem Fondů EHP a Norska v ČR, měla být otevřena výzva na předkládání projektů.

V této souvislosti MuMB požádalo o:

1. investiční příspěvek ve výši 7 139 tis. Kč, a to na zajištění:
 - projektové dokumentace pro stavební povolení ve výši 3 025 tis. Kč;
 - projektové dokumentace pro provedení stavby 4 114 tis. Kč.

Příspěvek na stavební investici bude čerpán v roce 2024, případně v roce 2025.

2. účelový neinvestiční příspěvek ve výši 272 tis. Kč, a to na zajištění:
 - provozních nákladů na údržbu objektu a zahrady, a to od doby svěřením majetku do přípravy rekonstrukce v maximální výši 90 tis. Kč (tj. 30 tis. Kč měsíčně) do konce roku 2024. Pro rok 2024 se jedná o 3 měsíce, v případě že vila bude svěřena v měsíci září;
 - administrace žádosti a příprava dokumentace ve výši 182 tis. Kč s termínem čerpání do podání žádosti v roce 2025.

OK MMB nemá k dispozici volné finanční prostředky pro MuMB, proto navrhuje poskytnout finanční prostředky v celkové výši 7 411 tis. Kč pro rok 2024 zapojením Fondu rezerv a rozvoje. Pro rok 2025 bude finanční částka ve výši 360 tis. Kč představující provozní náklady na zabezpečení objektu a zahrady a jejich údržbu do doby zahájení památkové obnovy vily Wittal zahrnuta do návrhu rozpočtu pro rok 2025.

Rada města Brna na schůzi R9/092 konané dne 07. 08. 2024 souhlasila:

- se záměrem odnětí svěřením pozemku p. č. 489 zastavěná plocha a nádvoří o výměře 889 m² v k. ú. Pisárky včetně zde stojícího objektu kulturní památky Vily rodiny Wittalových č. p. 93

městské části Brno-střed s jejím souhlasem a předání k hospodaření Muzeu města Brna, příspěvkové organizaci;

- se záměrem zapojení Fondu rezerv a rozvoje v souvislosti s poskytnutím investičního příspěvku na stavební investici Muzeu města Brna, příspěvkové organizaci, a to na zajištění projektové dokumentace pro povolení stavby a pro provádění stavby v souvislosti s projektem Vila Wittal – Centrum židovské kultury Štetl – židovské muzeum, v roce 2024, v celkové výši 7 139 tis. Kč vč. DPH, v případě schválení předání pozemku p. č. 489 a Vily rodiny Wittalových č. p. 93. k hospodaření Muzeu města Brna, příspěvkové organizaci;

- se záměrem zapojení Fondu rezerv a rozvoje v souvislosti s poskytnutím účelových neinvestičních příspěvků Muzeu města Brna, příspěvkové organizaci, v celkové výši 272 tis. Kč vč. DPH na zajištění provozu objektu a zahrady, na zajištění přípravy podání žádosti a související dokumentace pro tzv. Fondy EHP a Norské fondy v roce 2024, v případě schválení předání pozemku p. č. 489 a Vily rodiny Wittalových č. p. 93. k hospodaření Muzeu města Brna, příspěvkové organizaci.

Schváleno jednomyslně 7 členy.

JUDr. Vaňková	Mgr. Černý	RNDr. Chvátal Ph.D.	JUDr. Kerndl	Ing. Podivinská	Bc. Aberl	Ing. arch. Bořecký	Bořecký	Ing. Kratochvíl	JUDr. Matonohová	JUDr. Oliva
pro	----	pro	pro	pro	pro	----	pro	pro	----	----

Materiál byl předložen **Komisi kulturní RMB na R9/KK/20.** schůzi konanou dne 20. 08. 2024.

**Přítomno: 10 členů – 10 pro, 0 proti, 0 se zdrželi/ze 13 členů
Komise doporučuje ke schválení.**

Ing. Stanislav Michálek	Mgr. Ilona Sedláková	Jiřina Bočková	Kristýna Černá	MUDr. Alena Gruberová	Zdeněk Helbich	Mgr. Miriam Kolářová	Mgr. Monika Lukášová Spilková, Ph.D.	doc. MUDr. Tomáš Skříčka, CSc.	David Řepa	Petr Šafařík	Ing. Jana Bohuňovská	Mgr. Luděk Kocman
Pro	Pro	Pro	Pro	Pro	----	Pro	Pro	Pro	Pro	Pro	----	----

Materiál byl následně předložen na **R9/094 schůzi Rady města Brna** konanou dne 28.08.2024.

Schváleno jednomyslně 10 členy.

JUDr. Vaňková	Mgr. Černý	RNDr. Chvátal Ph.D.	JUDr. Kerndl	Ing. Podivinská	Bc. Aberl	Ing. arch. Bořecký	Petr Bořecký	Ing. Kratochvíl	JUDr. Matonohová	JUDr. Oliva
pro	pro	pro	pro	pro	pro	pro	---	pro	pro	pro

Materiál byl předložen na schůzi **Finančního výboru Zastupitelstva města Brna** na 18. zasedání konaném dne 04. 09. 2024.

V Brně dne:
12. 06. 2024

Naše značka:
MuMB-01284/2024/PZa

Adresa
Mgr. Kateřina Vorlíčková
vedoucí odboru kultury
Magistrát města Brna
Dominikánské nám. 3
601 67 Brno

Vila Wittal – Centrum židovské kultury Štetl

Vážená paní vedoucí,

obracím se na Vás ve věci kulturní památky Vily rodiny Wittalových (zkr. vila Wittal) umístěné v k. ú. Pisárky, p.č. 489 a 488, ul. Hroznová 93/39. Jedná se o rozhodnutí MČ Brno-střed ze dne 26. 2. 2024 týkající se zmíněného objektu včetně zahrady a návrhu na jeho svěřeni Muzeu města Brna, příspěvková organizace, a to za podmínek:

- provedení památkové obnovy objektu Hroznová 93/39 bude hrazeno z finančních prostředků statutárního města Brna,
- provedení památkové obnovy objektu Hroznová 93/39 proběhne nejpozději do konce roku 2026,
- objekt Hroznová 93/39, vč. zahrady bude svěřen k hospodaření Muzeu města Brna, příspěvkové organizaci,
- a dále bude zřízeno užívací právo pro MČ Brno-střed pro konání jednorázových akcí.

V této věci Vám zdvořile sděluji, že za Muzeum města Brna, p. o., souhlasím nejen se svěřením výše zmíněného majetku, ale i podmínkami stanovenými Zastupitelstvem MČ Brno-střed. Rovněž souhlasím s realizací projektu „Centrum židovské kultury Štetl“ ve spolupráci s Židovskou obcí Brno a prezentací (muzeum) židovské kultury v Brně.

V této souvislosti si Vás dovoluji požádat o účelový příspěvek na zajištění neinvestiční části:

- údržba a zabezpečení objektu a zahrady do přípravy rekonstrukce ve výši 30.000 Kč / měsíc
- podání žádosti a přípravu dokumentace pro tzv. Norské fondy v roce 2025 ve výši 181.500 Kč vč. DPH

a investiční části:

- projektové dokumentace pro stavební povolení ve výši 2.500.000 Kč bez DPH (3.025.000 Kč s DPH)
- projektové dokumentace pro provedení stavby 3.400.000 Kč bez DPH (4.114.000 s DPH)

V budoucnu bude uzavřena partnerská smlouva mimo jiné i s Židovskou obcí Brno o spolupráci na zajištění projektu Vila Wittal - Centrum židovské kultury Štetl – židovské muzeum, které bude Muzeum města Brno zabezpečovat s tím, že na obsahu se bude podílet právě Centrum Štetl. Dále bude MuMB v objektu vily a přilehlém areálu zajišťovat komunitní akce a aktivity pro veřejnost především z blízkého okolí Masarykovy čtvrti. Provozovatelem objektu vila Wittal bude na základě příspěvku města Brna Muzeum města Brna.

Důležitým termínem pro přípravu celého projektu je **květen 2025**, kdy by podle plánu Ministerstva financí ČR, které je hlavním koordinátorem Fondů EHP a Norska v ČR, měla být otevřena výzva na předkládání projektů. Fondy EHP a Norska jsou v oblasti kulturního dědictví velkým a zásadním podporovatelem a finančně přispívají nejenom na obnovu stavebních funkcí kulturních objektů, ale dbají rovněž i na tzv. bilaterální spolupráci mezi Českou republikou a jednotlivými státy. Podpora

jejich projektů má v první řadě spojit aktivitu prostřednictvím jednotlivých kulturních akcí, seminářů a vzájemného dialogu prohlubující partnerství jednotlivých subjektů.

Muzeum města Brna již takovým projektem za podpory Fondů EHP a Norska prošlo, a to prostřednictvím obnovy Arnoldovy vily jako centra dialogu. Pevně věřím, že můžeme být úspěšní také v tomto projektu.

S pozdravem

Zbyněk Šolc
ředitel Muzea města Brna

Centrum židovské kultury ŠTETL

Projektový záměr

Vila rodiny Wittal | Heinrich Blum | 1932

Brno, Hroznová 93/39

Autoři projektu: Mgr. Eva Yildizová, JUDr. Jáchym Kanarek, Mgr. Michal Doležel

Zpracováno: Listopad 2023

Základní informace o nositeli projektu

Nositel projektu

Nositel projektu Centra židovské kultury ŠTETL je Židovská obec Brno (dále jen ŽOB), se sídlem tř. Kpt. Jaroše 1922/3, 602 00 Brno, zastoupená JUDr. Jáchymem Kanarkem, předsedou, IČ: 49465473. Právní forma: Evidované církevní právnické osoby. Datová schránka: ebdr4s8. Sídlo subjektu je také kontaktní adresou.

ŽOB, podle zákona č. 3/2002 Sb. (zákon o církvích a náboženských společnostech) v platném znění zapsaná v Rejstříku církevních právnických osob Ministerstva kultury ČR pod názvem „Židovská obec Brno“, sdružuje občany ČR i cizí státní občany žijící v ČR a hlásící se k židovskému vyznání, národnosti nebo původu, kteří nejsou příslušníky nežidovských náboženských společenství a jsou příslušnými orgány ŽOB přijati za členy ŽOB.

ŽOB je členem Federace židovských obcí v České republice (dále jen FŽO), která je registrovanou náboženskou společností ve smyslu zákona č. 3/2002. V rámci FŽO má ŽOB podle uvedeného zákona samostatnou právní subjektivitu.

Kontaktní osoby

JUDr. Jáchym Kanarek, předseda ŽOB, [REDACTED]

Mgr. Eva Yildizová, předsedkyně spolku ŠTETL, [REDACTED]

Webové stránky

Adresa webových stránek ŽOB je www.zob.cz

Adresa webových stránek ŠTETL je www.stetl.cz

Analýza výchozího stavu

Lokalizace projektu

Vila rodiny Wittal se nachází v Brně (k.ú. Pisárky) na Hroznové ulici 93/39. Jedná se o soliterně stojící vilu s přílehlou zahradou, která je situována v rezidenční lokalitě Brna, v Masarykově čtvrti.

Základní údaje o objektu

Parcelní číslo: 489

Obec: Brno

Katastrální území: Pisárky

Číslo LV: 2682

Výměra: 889 m²

Vlastník: Statutární město Brno, Dominikánské náměstí 196/1, Brno 602 00

Správa: Statutární město Brno, městská část Brno-střed, Dominikánská 264/2, Brno 601 69

Památková ochrana: Evidováno v Ústředním seznamu kulturních památek, katalogové číslo 1000133401, rejstříkové číslo 22456/7-7092

Charakteristika objektu: pozemní stavba, vila

Základní údaje o pozemku

Parcelní číslo: 488

Obec: Brno

Katastrální území: Pisárky

Číslo LV: 2682

Výměra: 2301 m²

Vlastník: Statutární město Brno, Dominikánské náměstí 196/1, Brno 602 00

Správa: Statutární město Brno, městská část Brno-střed, Dominikánská 264/2, Brno 601 69

Druh pozemku: zahrada

Projekt Centra židovské kultury má ambici pracovat s celým objektem, tzn. 1. PP, 1. NP a 2. NP, a přilehlou zahradou. Tento objekt využít k novému společensko-kulturnímu účelu s každodenní aktivitou, otevřít jej široké veřejnosti a provozovat. Objekt je nutný pro zamýšlený účel rekonstruovat.

Výchozí stav před realizací projektu

Popis umístění projektu

Centrum židovské kultury je situováno do funkcionalistické vily, kterou si v roce 1932 nechali postavit Jan a Bedřiška Wittalovi podle projektu architekta Heinricha Bluma. Jan Wittal založil spolu s bratrem Adolfem v roce 1900 rodinnou firmu Brüder Wittal, obchodující s textilním zbožím. Vzhledem k židovskému původu, byli Jan i Bedřiška v roce 1942 deportováni do koncentračního tábora, kde zahynuli.

Vila Wittal je volně stojící budova obdélníkového půdorysu, situována ve svažitém terénu. Budova je třípodlažní (dvě podlaží do ulice, třetí podlaží do zahrady) s jedním centrálním točitým schodištěm ukrytým v představeném válci. Směrem do zahrady náleží k bytu v prvním patře oválná terasa. K budově je připojen přízemní objekt garáží.

Projektový záměr

Po roce 1989 došlo ke stabilizaci ŽOB, jejíž činnost se soustředí na správu a údržbu vlastního stavebního fondu a židovských hřbitovů. V rámci své činnosti pro své členy organizuje náboženské, vzdělávací a kulturní akce, zabezpečuje péči o staré lidi, provozuje knihovnu a kurzy hebrejštiny pro širokou veřejnost.

V roce 2021 došlo k založení spolku ŠTETL, jakožto centra židovské kultury, jehož ambicí je široké veřejnosti prezentovat židovská témata prostřednictvím celoročního programu a jednou ročně pravidelně pořádat mezinárodní festival židovské kultury ŠTETL FEST. Zakladateli spolku jsou ŽOB, Mgr. Eva Yildizová, která je předsedkyní spolku, a Štěpán Menashe Kliment, který je rabínem ŽOB. Spolek organizuje pravidelné aktivity určené nejenom členům Židovské obce, ale především pro širokou veřejnost. Organizuje přednášky, besedy, koncerty, autorská čtení, výstavy, divadelní představení, komentované prohlídky synagogy, židovského hřbitova či architektury. Aktivně seznamuje veřejnost s historií židovské menšiny v městě Brně a odhaluje příběhy židovských rodin, které museli město opustit. Spolek úzce spolupracuje jak s ŽOB, tak s Židovským muzeem v Praze, s pobočkou v Brně a dalšími židovskými institucemi v České republice i v zahraničí. Ambicí spolku je pravidelně vstupovat do veřejného prostoru, propojovat kulturní instituce a využívat architekturu a místa, která jsou spjata s židovskou identitou města Brna.

Po dvouletém fungování centra židovské kultury ŠTETL a dvou ročnících mezinárodního festivalu židovské kultury ŠTETL FEST jsme zaznamenali velký zájem ze strany široké veřejnosti o tato témata. Obdobná centra židovské kultury, vznikala postupně od druhé poloviny 20. století takřka ve všech státech západní a později i střední Evropy. K nejznámějším patří Das Jüdische Zentrum München, Israelitische Kulturgemeinde Wien, Das jüdische kulturzentrum Graz, Centrum kultury Żidowskiej a další. Tato centra jsou obvykle situována a do samostatných objektů či prostot a vyvíjejí pravidelnou činnost v oblasti dokumentace a publikace, vzdělávání a edukace, nebo pořádání dalších kulturních a osvětových programů, festivalů a výstav.

Brněnské Centrum židovské kultury tak zcela odpovídá charakteru obdobných, již fungujících center v okolních evropských zemích, a svojí existencí zaplňuje doposud prázdné místo v kontextu České republiky. Dosavadním sídlem spolku ŠTETL, centra židovské kultury, je sídlo ŽOB na třídě Kpt. Jaroše 1922/3 v Brně a své aktivity vyvíjí ve spolupráci s ostatními institucemi v městě Brně. Programově vstupuje do vil židovských průmyslníků či spolupracuje s Institutem Paměti národa a Divadlem Husa na provázku, díky tomu se židovská tematika stává automatickou součástí kultury

města Brna. Pro rozšiřování programového působení centra židovské kultury by bylo do budoucna vhodné mít jedno stále místo působení, kde by se mohly konat přednášky, výuka hebrejštiny, filmové projekce, koncerty, edukace pro školy, workshopy a také krátkodobé výstavy. Kromě těchto aktivit Židovská obec Brno hledá prostor na stálou výstavu liturgických knih ze sozů z holokaustu, tedy projektu: Knihovna ukradených nadějí, který prezentovala v rámci prvního ročníku festivalu ŠTETL FEST. Tento projekt je v současné chvíli v procesu bádání a archivace ve spolupráci s katedrou judaistických studií UP v Olomouci.

Určení cíů

Základní cíle projektu ve vztahu k vile Wittal jsou:

- Vytvořit fungující a udržitelné centrum, srovnatelné s podobnými institucemi v zahraničí, které bude široké veřejnost v autentických prostorách prezentovat příběh rodiny původních vlastníků a dále židovskou kulturu a témata prostřednictvím přednášek, výstav, workshopů, koncertů, oslav židovských svátků a edukace odborných průvodců ve spolupráci s Židovským muzeem v Praze.
- Podílet na obnově cenné architektury z roku 1932 a přispět tak k její záchraně a rozšíření brněnského portfolia meziválečných vilových staveb otevřených veřejnosti.
- Doposud obtížně využitelný objekt naplnit novou funkcí se vztahem k její minulosti. Tento objekt nadále provozovat a udržovat jej.

Cíle projektu

- **Židovská kultura jako integrální součást naší společnosti**
Soudobá evropská civilizace, stejně jako město Brno, vyrostlo na duchovní, intelektuální a ekonomické tradici křesťanství a judaismu. Zejména období od poloviny 19. století, kdy město Brno zažívalo dynamický rozvoj, si bez přítomnosti židovského etnika nelze představit. Teprve události spojené s druhou světovou válkou a následně i komunistickou totalitou fatálně zasáhly do kontinuálního vývoje. Cílem projektu je proto rehabilitovat téma židovské identity ve vztahu k městu Brnu.
- **Srozumitelnost jako prevence nedůvěry a nesnášenlivosti**
V průběhu dějin, včetně těch moderních, byla a stále jsou židovská etnika vystavena celé řadě diskriminačních a xenofobních tendencí, plynoucí obvykle z posilování strachu z neznámého. Jednou z prevencí xenofobie a eliminace strachu je přibližovat židovskou kulturu široké společnosti. Cílem projektu je tak srozumitelným způsobem a prostřednictvím soudobého

jazyka otevírat veřejnosti širokou škálu židovské kultury a náboženství, vytvářet atraktivní program a stát se místem vzájemného dialogu.

- **Otevřenost**

Má-li se židovská kultura prezentovat veřejnosti, musí být maximálně otevřená, a to nejen v oblasti témat, ale také míst jejich uskutečňování. Obdobně jako u všech brněnských vil (Jurkovičova, Tugendhat, Stiassni, Löw-Beer a aktuálně realizovaný projekt Arnoldovy vily) pracuje projekt s otevřením vily Wittal a její zahrady veřejnosti. Na rozdíl od ostatních jmenovaných objektů, které stavby využívají v zásadě pouze jako muzea, spočívá výjimečnost projektu v navrácení života do stavby formou každodenního a pestrého programu.

- **Kontinuita**

Vilu Wittal si nechala pro své účely postavit jedna z brněnských židovských rodin a projekt ke stavbě svěřila židovskému architektovi Heinrichu Blumovi. Osudy stavebníků vily a jejího projektanta se protínají po roce 1939, kdy byli deportováni do koncentračních táborů a zde zavražděni. Vilu Wittal obsadilo záhy po nacistické okupaci gestapo a v průběhu války využívalo pro své účely. Po roce 1945 pak byl objekt znárodněn, žil zde například předseda Národního výboru města Brna Vladimír Matula. Později došlo k rozdělení objektu na samostatně pronajímané byty a tento stav stále trvá. Příběh vily v zásadě reflektuje 20. století a přináší jeho autentickou výpověď. Cílem projektu je navázat na původní vlastníky, na přerušenu kontinuitu a navrátit stavbě židovskou identitu, a to způsobem vyprávění všech dosavadních vrstev příběhu vily Wittal. Projekt tak pracuje s moderními způsoby, které budou veřejnosti příběh stavby a příběh židovské přítomnosti v Brně vyprávět.

- **Autenticita**

Vila představuje hodnotnou ukázkou meziválečné architektury budované na principech funkcionalismu. Z hlediska autenticity se jedná o velmi dobře dochovanou stavbu, obsahující původní prvky jako jsou výplně otvorů, zámečnické prvky, systémy markýz nebo rolet, dále pak původní povrchy jako dlažby, teracové obklady, omítky a jiné, které mají přímý odkaz na původní vlastníky. Obnova takto skvěle dochované památky je zásadní výzvou projektu. Plánované stálé výstavy (historie vily a rodiny Wittal a dále Knihovna ukradených nadějí) by se staly součástí autentického prvorepublikového interiéru, kde by byla i kavárna a konaly by se zde i další kulturní aktivity.

- **Živá kultura**

Projekt je postaven na otevřenosti a novém způsobu využití stavby. K naplnění těchto cílů bude sloužit pravidelný program, situovaný zejména do prostor vily a její zahrady. Plánujeme zde dvě stálé výstavy na téma Historie vily a rodiny Wittal a dále Knihovna ukradených nadějí,

dále krátkodobé výstavy především zvedající téma brněnských židovských rodin, historie židovské identity města Brna a další výstavy konané ve spolupráci s Židovským muzeem v Praze. Další programovou součástí centra budou přednášky, koncerty, autorská čtení, oslavy židovských svátků, pořádání kurzů pro průvodce po židovských památkách, vzdělávací akce pro školy, workshopy a využívání stavby židovskou školkou a skautem.

- **Dokumentace a badatelská činnost**

Nedílnou součástí projektu je také dokumentace archivních pramenů se vztahem k židovským obyvatelům Brna. Do prostor vily bude kromě výstavy také dislokován archiv 12.000 liturgických knih ze sozů z holokaustu, které Židovská obec Brno vlastní. Unikátem těchto knížek je, že jsou z větší části podepsané, obsahují věnování či razítka židovských obcí a lze vypátrat příběhy a identity jejich původních majitelů. Tato badatelská činnost je díky rozsahu této sbírky plánovaná na mnoho další let a rádi bychom tento projekt v budoucnu otevřeli i školám, aby žáci a studenti mohli samostatně konkrétní příběhy vypátrat, prezentovat je a knížky rodinám původních vlastníků navrátit. K tomuto účelu bude sloužit archiv a badatelna.

- **Synergie**

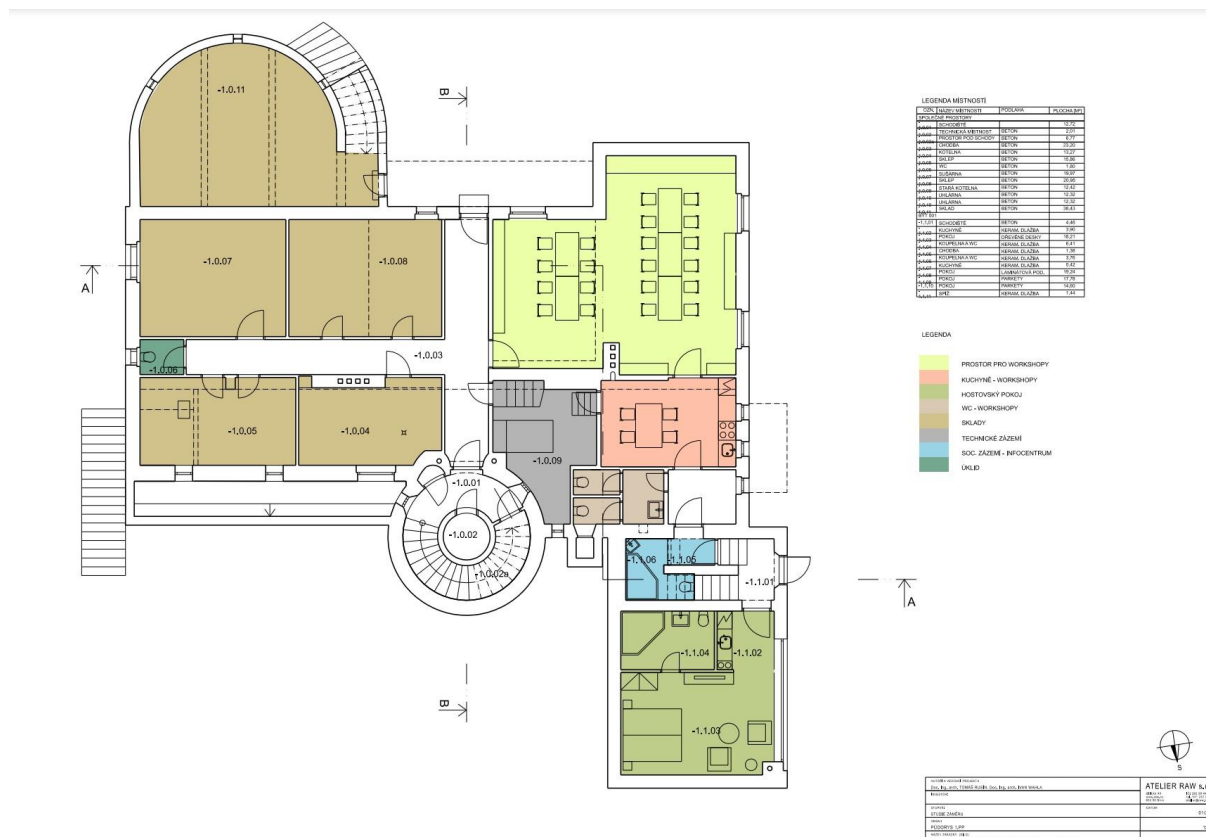
Význam vily spočívá i v jejím kontextuálním umístění v rámci rezidenční lokality Pisárek. V bezprostřední blízkosti stavby se nachází vila Eduarda Münze, vila Hermíny Weiglové a samozřejmě též vila rodiny Stiasni od ikonického architekta Ernsta Wiesnera. Mimo to i další jedinečné stavby jako Tesařova vila od Bohuslava Fuchse či vila Otmara Klimeše. Vila Wittal je tak přirozenou součástí špičkových staveb z meziválečného období, situovaných v bezprostřední blízkosti. Projekt Centra židovské kultury chce proto tuto jedinečnou polohu a syngii využít k naplnění svých cílů. Plánujeme nejenom architektonické procházky po zmíněných vilách, publikování příběhů stavitelů a příběhů židovských rodin, ale zejména také spolupráci s vilou Stiasni, provozované Národním památkovým ústavem.

- **Spolupráce**

Cílem centra je i nadále udržet spolupráci s dalšími institucemi a spolky v Brně a společně vnášet židovskou kulturu do veřejného prostoru a oživat místa spojená s židovskou historií města Brna.

Popis projektu

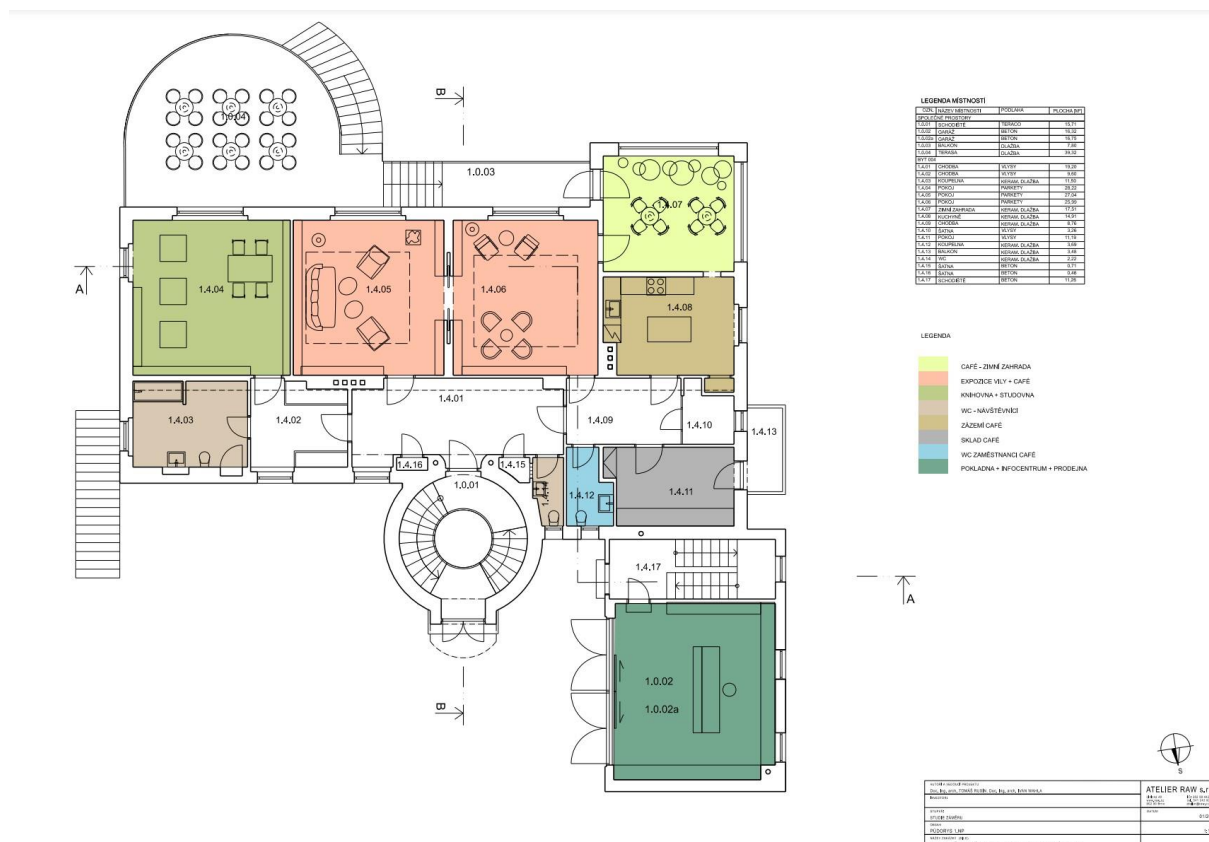
1 PP

První podzemní podlaží stavby, ve kterém se aktuálně nachází sklepy, technické zázemí a jeden nájemní byt, využívá projekt jako nutné skladovací prostory, dále k umístění technologií a sociálního zařízení. Projekt sem situuje také společenské prostory pro pořádání workshopů a aktivit pro děti a mládež, a také hostinský pokoj.

Vůči současnému stavu zde dochází pouze k rozšíření prostoru pro pořádání workshopů a k odstranění druhotně instalované příčky v nájemním bytě.

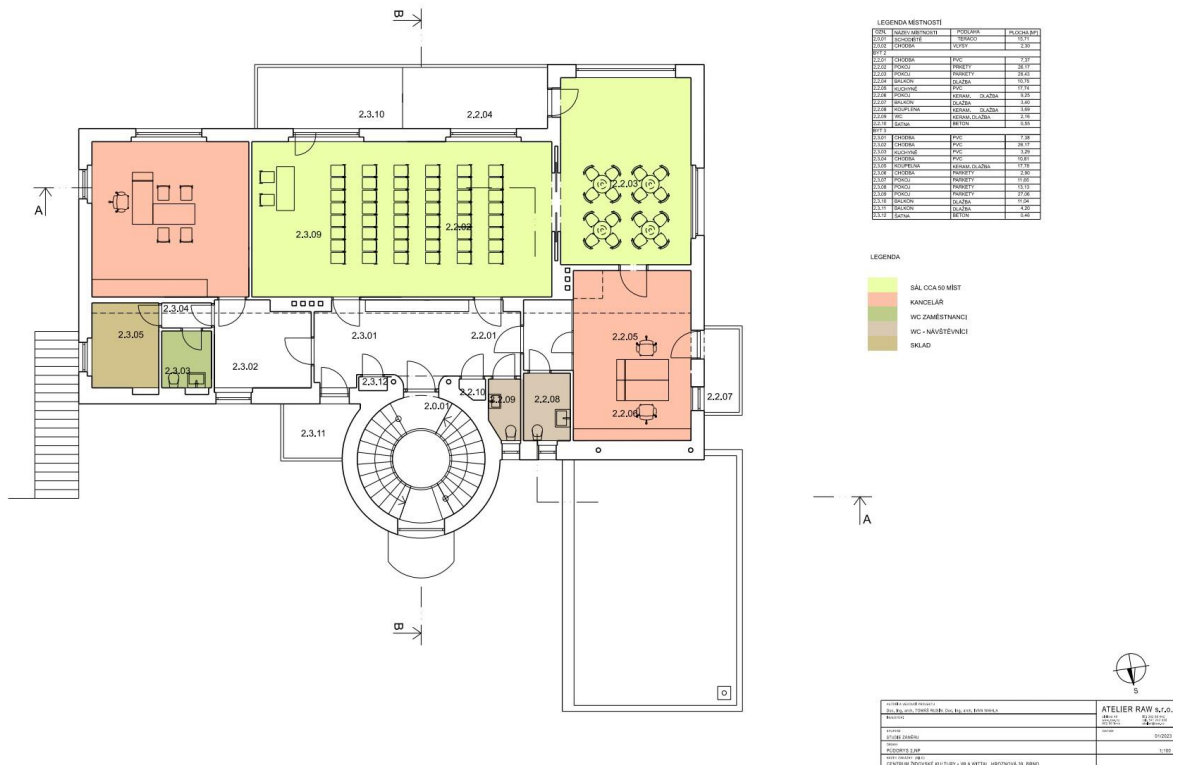
1 NP

V Prvním nadzemním podlaží se aktuálně nachází jedna bytová jednotka a dvojice garáží. Právě do tohoto patra umísťuje projekt ústřední společensko-kulturní zázemí s důrazem na zachování autenticity. Do dvojice garáží je nově vloženo infocentrum s prodejnou a pokladnou. V samotném bytě se pak nachází studovna s knihovnou, výstavní místnosti a kavárna se zázemím.

Byt je velmi dobrém stavu dochování autentických prvků a materiálů a projekt proto počítá s jejich maximálním zachováním a obnovou tak, aby nová funkce reflektovala život původních majitelů. Prostor plánujeme dovybavit prvorepublikovým nábytkem s odkazem na významné architektury meziválečného období.

2 NP

V Druhém nadzemním podlaží jsou aktuálně umístěny dvě bytové jednotky. Projekt počítá s obnovou původní dispozice do jednoho logického celku, přičemž tyto prostory projektu slouží jednak jako kancelářské zázemí, a dále jako přednáškový a společenský prostor.

Zacílení projektu

Cílová skupina

Skupinu, která bude vilu a její zahradu využívat, lze rozdělit jednak na členy ŽOB s přirozeným zájmem o aktivity obce a židovskou kulturu, a dále pak na širokou veřejnost. V rámci široké veřejnosti pak budou cílové skupiny profilovány podle tematického zaměření jednotlivých aktivit Centra. Vesměs však půjde o tu část veřejnosti se zájmem o kulturu, historii a vzdělávání. Jednou z cílových skupin jsou také děti a mládež, kterým bude Centrum vytvářet a nabízet vzdělávací, edukační programy a workshopy. Zahrada vily pak bude otevřena veřejnosti nejenom k trávení volného času, ale budou se zde konat i pravidelné venkovní výstavy a společné oslavy židovských svátků.

Majetkoprávní vztahy a poměry mezi dotčenými subjekty

Projekt vychází z předpokladu, kdy vlastníkem objektu a zahrady zůstává i nadále současný vlastník, tedy Statutární město Brno, nájemcem a provozovatelem objektu a zahrady bude ŽOB, jakožto nositel projektu Centra židovské kultury.

Vazba projektu na již realizované nebo probíhající projekty

ŽOB je oficiální nositel projektu Centra židovské kultury a je také smluvním partnerem ve vztahu k vlastníkovi a správci objektu. ŠTETL je spolek spoluzaložený ŽOB, s kterým ŽOB spoluorganizuje kromě celoročního programu I festival ŠTETL FEST, a vytváří obsahovou náplň projektu Centra židovské kultury.

Harmonogram projektu

Příprava projektu probíhá od roku 2021

2024 – Finalizace celého projektu a dojednání smluvního vztahu mezi nositelem projektu a vlastníkem objektu

2024 – Tvorba projektu k obnově

2025 – Zahájení stavby

2026 – Kolaudace, vybavení interiérů, příprava programu centra a muzejní části

2027 - zahájení provozu

Období udržitelnosti projektu se předpokládá v letech 2027–2037.

Udržitelnost projektu

CENTRUM ŽIDOVSKÉ KULTURY - struktura financování provozu				
	1. rok / 2025			
provozní náklady	hrubý plat	počet měsíců	počet	v Kč
ředitel/ka centra	50 000	12	1	810 000
vedoucí produkce a fundraiser	40 000	12	1	648 000
dramaturg, kurátor	40 000	12	2	1 296 000
PR , produkční	35 000	12	2	1 234 000
zaměstnanci DPP (účetní, úklid, pokladní)	30 000	12	3	1 080 000
správce budovy (DPP)	20 000	12	1	240 000
Projektoví spolupracovníci a lektori	15 000	10	3	450 000
nájem				120 000
teplo				250 000
elektrina				500 000
voda + TUV				100 000
údržba				50 000
ostatní náklady na provoz centra (výstavy, koncerty, přednášky)				500 000
celkem náklady				7 278 000
provozní výnosy	průměrný poplatek	průměrná návštěvnost	počet akcí	
aktivity Centra příjmy ze vstupného	200	25	60	300 000
vstupné do muzea	150	20	240	720 000
pronájmy				600 000
soukromí sponzoři				700 000
Dotace město Brno				1 000 000
dotace (MK ČR a JMK)				2 500 000
granty a fondy (NFOH, JDC a další)				1 000 000
pronájmy kavárna	25000	12		300 000
příspěvek ŽOB na mzdové náklady				300 000
celkem výnosy				7 420 000
celková bilance příjmů a výdajů /rezerva				142 000

Spolupracovníci na činnosti projektu Centra židovské kultury ŠTETL

Nadační fond obětem holocaustu

Židovské muzeum v Praze

Katedra judaistických studií, UP v Olomouci

Institut Paměti národa

TIC

Vila Löw-Beer

Muzeum města Brna

Vila Stiassni

Rozpočtové opatření

v tis. Kč

Běžné výdaje a kapitálové výdaje - zvýšení								
ORJ	§	pol.	ÚZ	ORG	Věcná náplň	Upr. rozpočet	Úprava	Rozpočet
						k 8.8.2024	rozpočtu + -	po změně
7300	3315	5331		9128	Neinvestiční příspěvky zřízeným příspěvkovým organizacím - Muzeum města Brna	96 260	272	96 532
					<i>z toho:</i>			
					<i>Vila Wittal - provozní náklady na údržbu objektu a zahrady</i>		90	
					<i>Vila Wittal - náklady na zajištění administrace žádosti a příprava dokumentace</i>		182	
7300	3315	6351		1852	Vila Wittal - Centrum židovské kultury Šteti - židovské muzeum - rekonstrukce objektu, příprava a realizace	0	7 139	7 139
Financování - zvýšení								
ORJ	§	pol.	ÚZ	ORG	Věcná náplň	Upr. rozpočet	Úprava	Rozpočet
						k 8.8.2024	rozpočtu + -	po změně
1700		8115			Zapojení Fondu rezerv a rozvoje - rezervy na vykrytí potřeb roku 2024	-218 222	7 411	-210 811

Rozpočtové opatření

v tis. Kč

Běžné výdaje a kapitálové výdaje - zvýšení								
ORJ	§	pol.	ÚZ	ORG	Věcná náplň	Upr. rozpočet	Úprava	Rozpočet
						k 8.8.2024	rozpočtu + -	po změně
7300	3315	5331		9128	Neinvestiční příspěvky zřízeným příspěvkovým organizacím - Muzeum města Brna	96 260	272	96 532
					<i>z toho:</i>			
					<i>Vila Wittal - provozní náklady na údržbu objektu a zahrady</i>		90	
					<i>Vila Wittal - náklady na zajištění administrace žádosti a příprava dokumentace</i>		182	
7300	3315	6351		1852	Vila Wittal - Centrum židovské kultury Šteti - židovské muzeum - rekonstrukce objektu, příprava a realizace	0	7 139	7 139
Financování - zvýšení								
ORJ	§	pol.	ÚZ	ORG	Věcná náplň	Upr. rozpočet	Úprava	Rozpočet
						k 8.8.2024	rozpočtu + -	po změně
1700		8115			Zapojení Fondu rezerv a rozvoje - rezervy na vykrytí potřeb roku 2024	-218 222	7 411	-210 811